

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL PROCEDŪRŲ PAŽEIDIMŲ VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETE**

2019 m. rugpjūčio 22 d. Nr. SP-20
Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSI) 17 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 13 punkto 1 papunkčiu ir išnagrinėjęs 2019 m. birželio 7 d. ir 10 d. gautus T. G. skundus dėl galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų Vytauto Didžiojo universitete (toliau – VDU),

n u s t a t ė:

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) buvo gauti du to paties asmens (toliau – pareiškėjas)¹ skundai dėl galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų, susijusių su VDU Taryba ir VDU Studentų atstovybės Valdyba. Pareiškėjas 2019 m. birželio 7 d. skunde nurodė, kad VDU Taryba „galimai pažeidė akademinę etiką ir (arba) procedūras 9 aspektais:

1. Nuslėpdama VDU tarybos posėdžių datas ir darbotvarkes;
2. Nuslėpdama svarstomus klausimus;
3. Nuslėpdama sprendimus ir priimtus nutarimus;
4. Nuslėpdama Tarybos narių atlyginimą už jų darbą (jeigu atlyginimas buvo mokamas);
5. Studentas [čia ir toliau – studentas]² yra tiesiogiai pavaldus VDU rektoriui, nes yra VDU Rektorato narys, todėl neturi teisės būti VDU Tarybos nariu <...>;
6. VDU <...> dekanas [čia ir toliau – dekanas]² yra VDU Senato narys, todėl neturi teisės būti VDU Tarybos nariu <...>;
7. Prof. dr. <...> [čia ir toliau – profesorius]² yra VDU Senato narys, todėl neturi teisės būti VDU Tarybos nariu <...>;
8. Studentas <...> yra VDU Senato narys, todėl neturi teisės būti VDU Tarybos nariu <...>;

¹ Kontrolieriaus sprendimo tekste „pareiškėjas“, „dekanas“ ir „profesorius“ apibendrintai, nesiejant su pareiškėjo lytimi, vadinamas vyriškosios giminės daiktavardžiu.

² Tarnybai asmenų duomenys žinomi, tačiau čia ir toliau – neskelbtini. Čia ir toliau laužtiniuose skliaustuose – Tarnybos informacija.

9. VDU Tarybos reglamento 7 punktą neatitinka Lietuvos Respublikos Mokslo ir Studijų Įstatymo <...> 27 straipsnio 5 dalies (aktuali redakcija) ta apimtimi, kurioje nustatoma, kad Tarybos nariais negali būti Europos Parlamento nariai, savivaldybių merai ir savivaldybių tarybų nariai, taip pat aukštosios mokyklos darbuotojai, tiesiogiai pavaldūs rektoriui (direktoriui), bei įstaigų, įmonių ar organizacijų, kuriose aukštoji mokykla visuotiniame dalyvių susirinkime turi ne mažiau kaip 50 procentų visų juridinio asmens dalyvių balsų, vadovai ir jų pavaduotojai. Tarybos nariu negali būti senato (akademinės tarybos) narys.“

Taip pat pareiškėjas nurodė manantis, kad „asmenys, atsakingi už VDU vidinių reglamentų rengimą galimai pažeidė akademinę etiką ir (arba) procedūras, akademinio sąžiningumo principo teisingumo normą, nes nusiėpė visiems skirtą informaciją apie pasikeitusį įstatymą“ ir atkreipė dėmesį į tai, kad „Kontrolieriaus Tarnyba jau buvo pasisakiusi dėl analogiško atvejo Kontrolierės 2018 m. gruodžio 6 d. sprendime Nr. SP-16, kuriame procedūriniu pažeidimu konstatuota tai, kad Tarybos darbotvarkės ir datų nepaskelbimas yra pažeidimas.“

Pareiškėjas 2019 m. birželio 7 d. skunde prašo ištirti:

1) „ar VDU kolegialių valdymo organų, administracijos, veikimas ir (arba) neveikimas atitinka pagrindinius akademinis principus ir normas ir jeigu bus nustatyti pažeidimai pripažinti skundą pagrįstu“;

2) „kodėl VDU Tarybos darbo reglamento 7 punktą neatitinka LR mokslo ir studijų įstatymo 27 straipsnio 5 dalies (aktuali redakcija) viršenybę“;

3) „kodėl VDU Tarybos darbo reglamento 7 punktą konkuruoja su LR mokslo ir studijų įstatymo 27 straipsnio 5 dalimi“;

4) „kodėl VDU Tarybos darbo reglamento 7 punktą nesiremia į LR mokslo ir studijų įstatymo 27 straipsnio 5 dalį“;

5) „ar buvo pažeistos procedūros skiriant studentą <...> užimti VDU Tarybos nario pareigas“;

6) „ar dekanas <...> ir profesorius <...> turėjo atsistatydinti įsigaliojus LR MSĮ straipsnio nuostatai, kurioje aiškiai nurodyta tai, kad Tarybos nariu negali būti Senato narys“;

7) „koks asmuo ir (arba) kolegialus valdymo organas skyrė įvardintus asmenis, kada tai buvo atlikta ir koku teisiniu pagrindu remiantis“;

8) „ar VDU Taryba nusiėpė visiems skirtą informaciją apie:

a) darbotvarkes;

b) svarstomus klausimus;

c) Tarybos sprendimus ir priimtus nutarimus;

d) Tarybos narių atlyginimas už jų darbą (jeigu atlyginimas buvo mokamas)“;

9) „kokie asmenys yra atsakingi už 5 punkte išvardintos informacijos sklaidą ir jeigu bus nustatyti pažeidimai, pripažinti juos <...> pažeidusius akademinę etiką ir (arba) procedūras“;

10) „kada ir koku pagrindu remiantis studentas <...>, dekanas <...>, [profesorius] pradėjo eiti VDU Tarybos nario pareigas ir išreikalauti iš VDU pagrindą“;

11) „kokie asmenys atsakingi už VDU reglamentų [nagrinėjamu atveju už VDU Tarybos darbo reglamento] atitikimą galiojantiems Lietuvos Respublikos įstatymams“.

2019 m. birželio 10 d. skunde pareiškėjas nurodė, kad „VDU SA Valdyba ir (arba) VDU kolegialūs valdymo organai ir (arba) VDU administracija galimai pažeidė akademinę etiką ir (arba) procedūras 2 aspektais: 1. Nuslėpdami VDU SA Valdybos darbo reglamentą. 2. Sudarydami

sąlygas studentui vienu metu eiti 9 <...> pareigas.“ Pareiškėjas galimą pažeidimą, susijusį su tuo, kad VDU Studentų atstovybės (toliau – VDU SA) Valdybos darbo reglamentas nėra skelbiamas viešai, t. y. nuslepiama visiems skirta informacija, grindžia jį taikydamas „mąstymo metodą, kai, remiantis dviejų objektų panašumu, jų kai kuriais požymiais, daromos išvados apie tų objektų panašumą kitais požymiais“ ir lygina „dviejų studentų sąjungų panašaus sprendimo galią turinčių valdymo organų darbo veiklos reglamentavimą“. Skunde taip pat nurodyta, kad „VDU ginčų nagrinėjimo komisijos <...> nuostatų <...> 4 punktą yra neteisingas ir negali būti akademiškai sąžiningas, nes neužtikrina teisingumo, skaidrumo ir nešališkumo principų. Nuostatus ir jų pakeitimus tvirtina VDU Senatas, tokia nuostata skelbiama 3 Nuostatų punkte, todėl visi VDU Senato nariai patvirtinę Nuostatus turėtų jausti atsakingo valdymo kompetencijos stoką.“ Pareiškėjas papildomai nurodo manantis, „jog neteisinga, kada 1 žmogus atlieka 9 asmenų pareigas. Kontrolieriaus įstaigai pateiktuose dokumentuose matome stulbinantį VDU studento pažangumą valdymo organų srityje. Studentas sąžiningai apsėdęs 9 kėdės“. Iš pateiktos informacijos ir priedų matyti šios studento pareigos: VDU SA prezidentas, VDU SA Valdybos narys, VDU SA Parlamento narys, Rektorato narys, VDU Tarybos narys, VDU Senato narys, VDU Ginčų nagrinėjimo komisijos narys, Gamtos mokslų fakulteto Tarybos narys, Botanikos sodo Tarybos narys.

Pareiškėjas prašo ištirti, „ar VDU SA Valdyba ir (arba) VDU administracija pažeidė / nepažeidė akademinę etiką ir (arba) procedūras nuslėpdami VDU SA Valdybos darbo reglamentą ir sudarydami sąlygas <...> [studentui eiti] vienu metu 9 asmenų pareigas? Ar toks veikimas atitinka VDU akademinės etikos kodekse įtvirtintoms moralinėms vertybėms? <...> atsižvelgiant į skundo turinį, ar VDU kolegialių valdymo organų, administracijos, VDU SA Valdybos veikimas ir (arba) neveikimas atitinka pagrindinius akademinis principus ir normas. Kokiu pagrindu remiantis buvo išrinkti studentų atstovai į ginčų nagrinėjimo komisiją?“

Dėl VDU Tarybos darbo reglamento

VDU Tarybos darbo reglamento, patvirtinto VDU Tarybos 2015 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr. 1-3 (toliau – Tarybos darbo reglamentas)³, 4 punkte nustatyta, kad „Tarybos darbo reglamentą rengia, tvirtina ir keičia Taryba“, ir 7 punkte nustatyta, kad „Tarybos nariais negali būti šiuo metu einantis Lietuvos Respublikos Prezidento pareigas, Seimo ir Vyriausybės nariai ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai“ ir atitinka Tarybos darbo reglamento tvirtinimo metu aktualaus MSĮ (2014-12-23–2016-01-31 galiojusi redakcija) 20 straipsnio 5 dalį.

Atkreiptinas dėmesys, kad MSĮ 20 straipsnis dėl valstybinių aukštųjų mokyklų Tarybų keitėsi nuo 2017 m. liepos 1 d. (nuo šios datos – 27 straipsnis), ir iki sprendimo dėl pareiškėjo 2019 m. birželio 7 d. ir 10 d. skundų (toliau – Sprendimas) priėmimo dienos galiojančio MSĮ 27 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad „Tarybos nariais negali būti Respublikos Prezidentas, Seimo ir Vyriausybės nariai ir politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai, taip pat aukštosios mokyklos darbuotojai, tiesiogiai pavaldūs rektoriui (direktoriui), bei įstaigų, įmonių ar organizacijų, kuriose aukštoji mokykla visuotiniame dalyvių susirinkime turi ne mažiau kaip 50 procentų visų juridinio asmens dalyvių balsų, vadovai ir jų pavaduotojai. Tarybos nariu negali būti senato (akademinės tarybos) narys.“

³ 18, 24 ir 32 punktai pakeisti VDU Tarybos 2016 m. kovo 16 d. nutarimu Nr. 1-3.

Įvertinus aukščiau pateiktą teisinį reglamentavimą, matyti, kad Tarybos darbo reglamento 7 punkte nustatyti reikalavimai Tarybos nariui neatitinka reikalavimų Tarybos nariui, nustatytų MSĮ⁴ 27 straipsnio 5 dalyje. Atsižvelgiant į MSĮ (2019-05-07–2021-12-31 aktuali redakcija) 1 straipsnio 5 dalį, kurioje nustatyta, kad MSĮ nustato „mokslo ir studijų institucijų valdymą, veiklos organizavimą ir priežiūrą“, ir vadovaujantis tos pačios aktualios MSĮ redakcijos 26 straipsnio 1 dalimi, kurioje nustatyta, kad Taryba yra mokslo ir studijų institucijos valdymo organas, darytina išvada, kad VDU Tarybos veikla turi būti organizuojama, vadovaujantis MSĮ nustatytais reikalavimais, o VDU Tarybos darbo reglamentas – atitikti MSĮ nustatytus reikalavimus.

Vadovaujantis VDU pateikta ir interneto svetainėje viešai prieinama informacija, VDU Taryba, kuri yra atsakinga už Tarybos darbo reglamento rengimą, tvirtinimą ir keitimą, nepriėmė jokie nutarimo, susijusio su Tarybos darbo reglamento keitimu, atsižvelgiant į MSĮ 27 straipsnio 5 dalį, pakeistą nuo 2017 m. liepos 1 d. VDU pateiktuose paaiškinimuose (toliau – VDU paaiškinimai) nurodė, kad „nuo 2017 metų vykstant aukštojo mokslo reformai, Lietuvos mokslo ir studijų išteklių konsolidavimo link, Lietuvos Respublikos Seimas 2017 m. birželio 29 d. priėmė nutarimą Nr. XIIH-533 „Dėl Valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“, kuriuo pritarė Valstybinių universiteto tinklo optimizavimui. Lietuvos Respublikos Seimas 2018 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. XIII-1026 „Dėl pritarimo Lietuvos edukologijos universiteto ir Aleksandro Stulginskio universiteto reorganizavimui prijungimo prie Vytauto Didžiojo universiteto būdu“ pritarė, kad prie Vytauto Didžiojo universiteto būtų prijungti Aleksandro Stulginskio universitetas ir Lietuvos edukologijos universitetas. Visi šie trys universitetai veikė autonomijos principu ir turėjo savo valdymo organus, tame tarpe ir Tarybas. Reorganizacijos procesas pareikalavo daug žmogiškųjų išteklių bei resursų, todėl VDU tarybos reglamento pakeitimai, susiję su Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo pakeitimais, šiuo metu yra teisėkūros, derinimo stadijoje ir artimiausiu metu bus teikiami VDU Tarybai tvirtinti. Taip pat šiame procese gali dalyvauti ir Žemės ūkio bei Švietimo akademijos. Paaiškiname, kad VDU Tarybos reglamento svarstymo procese aktyviai dalyvauja ir buvusių universitetų bendruomenės, todėl reglamento pakeitimo procesas užsitęsė ilgiau nei norėtųsi.“

VDU taip pat pateikė 2015 m. lapkričio 25 d. dekanų ir profesoriaus viešai pasirašytus Tarybos narių įsipareigojimus (toliau – Įsipareigojimai), kuriais jie įsipareigojo „vadovautis Vytauto Didžiojo universiteto bei visuomenės interesais <...> sąžiningai atlikti Mokslo ir studijų įstatymo ir Vytauto Didžiojo universiteto Statuto <...> nustatytas funkcijas“.

Pažymėtina, kad Taryba yra vienas iš aukštosios mokyklos valdymo organų, o jos nariai privalo atitikti MSĮ nustatytus kriterijus, todėl konstatuotina, kad Tarybos nariai, pasirašę Įsipareigojimus, turi vadovautis MSĮ nustatytais reikalavimais ir priimti atitinkamus sprendimus dėl einamų pareigų siekiant išvengti akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų.

Atsižvelgiant į Tarybos svarbą aukštojoje mokykloje, ir į tai, kad VDU paaiškinimuose minėtas Lietuvos edukologijos universitetas ir Aleksandro Stulginskio universitetas tapo VDU dalimi ir kaip viena aukštoji mokykla veikia nuo 2019 m. sausio 1 d., VDU Taryba nedelsdama privalėjo pakeisti Tarybos darbo reglamentą, vadovaudamasi aktualia MSĮ redakcija, tačiau kaip priešastį dėl VDU Tarybos neveikimo nurodydamas Valstybinių universitetų tinklo optimizavimą, to nepadarė nei iki 2019 m. sausio 1 d., nei iki šio sprendimo priėmimo datos.

⁴ Redakcija galiojanti nuo 2017 m. liepos 1 d. iki Sprendimo priėmimo datos.

Pareiškėjas 2019 m. birželio 7 d. skunde taip pat nurodo, kad „asmenys, atsakingi už VDU vidinių reglamentų rengimą <...> nuslėpė visiems skirtą informaciją apie pasikeitusį įstatymą“. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPI) 6 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta, kad teisės aktų registro objektai be kitų išvardytų, yra „kiti įstatymai“, o 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 1–18 punktuose nurodyti teisės aktai registruojami ir oficialiai skelbiami Teisės aktų registre“. *Atsižvelgiant į tai, kad MSĮ priskirtinas TPI 6 straipsnio 2 dalies 3 punkte įvardytiems įstatymams, kurie yra skelbiami viešame oficialiame Teisės aktų registre, pareiškėjo teiginys, kad asmenys, atsakingi už VDU Tarybos darbo reglamento keitimą, t. y. vadovaudamasi Tarybos darbo reglamento 4 punktu, pati Taryba nuslėpė visiems skirtą informaciją apie pasikeitusį MSĮ ir taip pažeidė akademinę etiką ir procedūras, yra nepagrįstas.*

Dėl VDU Tarybos narių

Kaip jau nustatyta sprendimo dalyje „Dėl VDU Tarybos darbo reglamento“, vadovaujantis MSĮ, aukštosios mokyklos tarybos nariais, be kitų, negali būti tos aukštosios mokyklos darbuotojai, tiesiogiai pavaldūs rektoriui, ir tos aukštosios mokyklos Senato nariai.

VDU Statuto, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 5 d. nutarimu Nr. XIII-1229 „Dėl Lietuvos edukologijos universiteto ir Aleksandro Stulginskio universiteto reorganizavimo prijungimo prie Vytauto Didžiojo universiteto būdu ir Vytauto Didžiojo universiteto Statuto patvirtinimo“ (toliau – VDU Statutas), 52 straipsnyje nustatyta, kad „rektorius patariamoji institucija yra rektoratas“, 53 straipsnyje nustatyta, kad „rektoratą sudaro rektorius, prorektorai, Universiteto akademinė padalinė vadovai, studentų atstovybės deleguotas asmuo, taip pat rektorius įsakymu paskirti kitų padalinių vadovai. Rektorato posėdžiams pirmininkauja rektorius.“

VDU Studentų atstovybės (toliau – VDU SA) įstatų, patvirtintų 2013 m. kovo 14 d., 4.13.3 papunktyje nustatyta, kad VDU SA prezidentas „dalyvauja VDU Rektorato, Senato posėdžiuose su sprendžiamąjo balso teise be papildomo delegavimo“, t. y. VDU SA prezidentas VDU rektorato ir Senato nariu tampa pagal pareigas.

Iš VDU pateiktos informacijos taip pat matyti, kad dekanas ir profesorius yra VDU Senato nariai, o studentas yra pateikęs prašymą atsistatydinti iš Senato narių ir nuo 2019 m. liepos 11 d. nėra VDU Senato narys. Taip pat iš viešai skelbiamos informacijos VDU interneto svetainėje matyti, kad studentas yra rektorato narys.

Taip pat iš VDU pateiktos informacijos matyti, kad dekanas, profesorius ir studentas yra VDU Tarybos, kurios sudėtis 2015 m. lapkričio 25 d. – 2020 m. lapkričio 24 d. kadencijai atnaujinta VDU Senato pirmininko 2019 m. gegužės 16 d. viešu skelbimu, nariai. VDU taip pat pateikė dekaną ir profesoriaus išrinkimą į VDU Tarybą patvirtinančius dokumentus. Įvertinus pateiktą informaciją nustatyta, kad dekanas ir profesorius į VDU Tarybą išrinkti 2015 m. rugsėjo 23 d. vadovaujantis VDU Tarybos narių skyrimo tvarka, patvirtinta VDU Senato 2015 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 4-16, padalinių grupių konferencijose, o studentą VDU Tarybos nariu paskyrė VDU Studentų atstovybė, vadovaudamasi VDU SA Rinkimų reglamentu, patvirtintu 2013 m. kovo 14 d., ir 2018 m. VDU Statuto 18.1 papunkčiu. Studentas VDU Tarybos nariu yra nuo 2019 m. gegužės 16 d.

Dekanas ir profesorius yra įsipareigoję „vadovautis Vytauto Didžiojo universiteto bei visuomenės interesais <...> sąžiningai atlikti Mokslo ir studijų įstatymo ir Vytauto Didžiojo universiteto Statuto <...> nustatytas funkcijas“.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nors studentas ir yra atsistatydinęs iš Senato nario pareigų, tačiau vadovaujantis VDU SA Įstatais, jis turi pareigą įgyvendinti savo teisę dalyvauti VDU Senato posėdžiuose su sprendžiamą balso teise be papildomo delegavimo taip tapdamas Senato nariu ir, vadovaujantis MSĮ, būdamas Senato nariu negali būti VDU Tarybos nariu, t. y. VDU SA į VDU Tarybą privalo deleguoti kitą asmenį, atitinkantį MSĮ nustatytus reikalavimus aukštosios mokyklos tarybos nariui.

Vadovaujantis VDU Statutu ir VDU SA įstatais studentas rektoriaus patariamąsios institucijos nariu yra paskirtas ne rektoriaus, o juo pagal pareigas eina būdamas VDU SA prezidentu ir nebūdamas aukštosios mokyklos darbuotoju, tiesiogiai pavaldžiu rektoriui. Atsižvelgiant į tai, konstatuoti MSĮ 27 straipsnio 5 dalies pažeidimą, kad „Tarybos nariais negali būti <...> aukštosios mokyklos darbuotojai, tiesiogiai pavaldūs rektoriui <...> Tarybos nariu negali būti senato (akademinės tarybos) narys“, pagrindas nenustatytas.

Atsižvelgiant į tai, kad:

- 1) dekanas ir profesorius yra ir VDU Tarybos, ir VDU Senato nariais nuo 2015 m.,***
 - 2) MSĮ (2017-07-01–2021-12-31 aktuali redakcija) 27 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad „Tarybos nariu negali būti senato (akademinės tarybos) narys“,***
 - 3) dekanas ir profesorius yra įsipareigoję vadovautis VDU bei visuomenės interesais ir sąžiningai atlikti MSĮ ir VDU Statuto jiems nustatytas funkcijas,***
 - 4) studentas VDU Senato nariu yra pagal pareigas,***
- konstatuotina, kad dekanas, profesoriaus ir studento buvimas VDU Tarybos ir VDU Senato nariais vienu metu prieštarauja MSĮ (2017-07-01–2021-12-31 aktuali redakcija) 27 straipsnio 5 daliai ta apimtimi, kurioje nustatyta, kad „Tarybos nariu negali būti Senato (akademinės tarybos) narys“.***

Dėl VDU Tarybos visiems skirtos informacijos nuslėpimo

MSĮ (2014-12-23–2016-01-31 20 – Tarybos darbo reglamento tvirtinimo metu galiojusios redakcijos, 2016-02-01–2016-08-30 – Tarybos darbo reglamento 18, 24 ir 32 punktų keitimo metu galiojusios redakcijos ir 2019-05-07–2021-12-31 – šiuo metu galiojančios redakcijos) 20 straipsnio (šiuo metu galiojančios redakcijos 27 straipsnio) 9 dalyje nustatyta, kad „Taryba tvirtina savo darbo reglamentą. Taryba sprendimus priima paprasta posėdyje dalyvaujančių tarybos narių balsų dauguma. Tarybos posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip du trečdaliai tarybos narių. Savo sprendimus taryba skelbia viešai aukštosios mokyklos interneto tinklalapyje“ ir 13 dalyje nustatyta, kad „Tarybos nariams gali būti atlyginama už veiklą einant tarybos nario pareigas iš aukštosios mokyklos lėšų. Išmokų mokėjimo tvarka nustatoma aukštosios mokyklos statute.“ Atkreiptinas dėmesys, kad MSĮ nereglamentuoja mokslo ir studijų institucijų tarybų posėdžių viešumo ir atvirumo, darbotvarkių ir svarstomų klausimų viešo skelbimo ir Tarybos narių darbo apmokėjimo tvarkos aprašo skelbimo. Tarybos darbo reglamentas, be kita ko, taip pat nereglamentuoja Tarybos sprendimų skelbimo.

Pareiškėjas vadovaujasi kontrolieriaus 2018 m. gruodžio 6 d. sprendimu Nr. SP-16 „Dėl procedūrų pažeidimo Lietuvos edukologijos universitete“, kuriame buvo konstatuota tai, kad „atsakingi asmenys, nepaskelbę <...> Tarybos posėdžių datų ir darbotvarkių, pažeidė Reglamento 20 punktą.“ Atkreiptinas dėmesys, kad minėtame sprendime konstatuotas konkretios mokslo ir studijų institucijos, vykdžiusios veiklą iki 2018 m. gruodžio 31 d., t. y. Lietuvos edukologijos universiteto (toliau – LEU) Tarybos darbo reglamento pažeidimas. Pažymėtina, kad VDU Tarybai negalioja LEU Tarybos darbo reglamentas.

Iš VDU pateiktos informacijos nustatyta, kad VDU Tarybos nutarimai skelbiami viešai VDU interneto svetainės skiltyje: *Apie VDU → Struktūra ir valdymas → Taryba*. VDU taip pat paaiškino, kad „vykstant atviriems VDU Tarybos posėdžiams, VDU bendruomenės nariai yra kviečiami per vidinę VDU sistemą „Outlook“, naujienlaiškius bendruomenės nariams“.

VDU Statuto 27 straipsnyje nustatyta, kad „Tarybos nariams gali būti atlyginama už veiklą einant Tarybos nario pareigas iš Universiteto lėšų skiriant Senato patvirtinto dydžio išmoką ne dažniau kaip vieną kartą per kalendorinius metus pagal Senato nustatytą tvarką“. VDU pateiktame VDU Senato 2011 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 3-13 patvirtintame VDU Tarybos narių darbo apmokėjimo tvarkos apraše viešas jo skelbimas nenumatytas.

Atsižvelgiant į tai, kad VDU nėra įpareigotas ir neįsipareigojęs viešai skelbti VDU Tarybos posėdžių darbotvarkių ir svarstomų klausimų bei Tarybos narių darbo apmokėjimo tvarkos aprašo, o VDU Tarybos nutarimai yra skelbiami viešai VDU interneto svetainėje, pagrindas konstatuoti, kad VDU Taryba nuslėpė visiems skirtą informaciją, nenustatytas.

Dėl VDU ginčų nagrinėjimo komisijos sudarymo

MSĮ 55 straipsnio 8 dalyje (2009-04-30–2011-12-28 galiojusi redakcija) ir 62 straipsnio 8 dalyje (2019-05-07–2021-12-31 galiojanti redakcija) nustatyta, kad „aukštojoje mokykloje veikia ginčų nagrinėjimo komisija. Ši komisija sprendžia studentų ir administracijos ar kitų darbuotojų ginčus, susijusius su mokslo ir studijų veikla. Į ginčų nagrinėjimo komisiją aukštosios mokyklos administracija ir studentų atstovybė (jeigu jos nėra, – visuotinis studentų susirinkimas (konferencija) skiria po vienodą skaičių įgaliotų asmenų. Ginčų nagrinėjimo komisijos sudarymo, ginčų nagrinėjimo ir sprendimų įgyvendinimo tvarką nustato aukštosios mokyklos statutas.“

VDU Statuto, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. XI-859 „Dėl Vytauto Didžiojo universiteto statuto patvirtinimo“, 88 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Ginčų nagrinėjimo komisija „rektorius įsakymu sudaroma 2 metams iš 3 rektorato pasiūlytų administracijos ir 3 studentų atstovybės paskirtų asmenų“.

VDU Statuto 91 straipsnyje nustatyta, kad „Universitete veikia ginčų nagrinėjimo komisija. Ši komisija sprendžia studentų ir administracijos ar kitų darbuotojų ginčus, susijusius su mokslo ir studijų veikla. Į ginčų nagrinėjimo komisiją Universitetas ir jo studentų atstovybė skiria po vienodą skaičių įgaliotų asmenų. Ginčų nagrinėjimo ir sprendimų įgyvendinimo tvarką nustato Senatas, suderinęs su studentų atstovybe.“

VDU ginčų nagrinėjimo komisijos nuostatų, patvirtintų VDU Senato 2011 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 3-6 (toliau – VDU ginčų komisijos nagrinėjimo nuostatai), 4 punkte nustatyta, kad „Komisija susideda iš šešių narių: tris skiria rektorius, tris – VDU studentų atstovybės prezidentas. Komisija sudaroma rektorius įsakymu.“

VDU pateikė rektoriaus 2018 m. spalio 17 d. įsakymą Nr. 479^a „Dėl ginčų nagrinėjimo komisijos sudėties atnaujinimo“ ir VDU SA raštus dėl VDU SA Parlamento išrinktų atstovų į ginčų nagrinėjimo komisiją.

Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad tiek ginčų nagrinėjimo komisijos nuostatų tvirtinimo metu, tiek šiuo metu aktualioje MSĮ redakcijoje nustatyta, kad į ginčų nagrinėjimo komisiją aukštosios mokyklos administracija ir studentai skiria po vienodą skaičių atstovų. Atsižvelgiant į tai, kad kontrolieriui nėra suteikta teisė vertinti teisės aktų, šiuo atveju MSĮ, nuostatų teisingumo, kontrolierius Pareiškėjo teiginio, kad „VDU ginčų nagrinėjimo komisijos <...> nuostatų <...> 4 punktą yra neteisingas ir negali būti akademiškai sąžiningas, nes neužtikrina teisingumo, skaidrumo ir nešališkumo principų. <...> visi VDU Senato nariai patvirtinę [ginčų nagrinėjimo komisijos] Nuostatus turėtų jausti atsakingo valdymo kompetencijos stoką“, nevertino.

Pažymėtina, kad visi akademinės bendruomenės nariai, pripažindami ir puoselėdami akademinės etikos principus, informaciją apie kitus akademinės bendruomenės narius turėtų skleisti atsakingai.

Dėl VDU SA Valdybos darbo reglamento nuslėpimo

VDU SA Įstatų 1.6 papunktyje nustatyta, kad „VDU SA teisinė forma – asociacija. VDU SA veiklos teisiniai pagrindai yra Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymas, Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas, VDU statutas ir kiti teisės aktai bei šie įstatatai“, 4.1 papunktyje nustatyta, kad „VDU SA valdymo organus sudaro: VDU Studentų parlamentas – visuotinis narių susirinkimas; Prezidentas – vienasmenis valdymo organas; Viceprezidentas – vienasmenio valdymo organo padėjėjas; Valdyba – kolegialus valdymo organas; Revizijos komisija – kolegialus vidaus kontrolės organas“, ir 4.21 papunktyje nustatyta, kad „Valdybos darbą reglamentuoja valdybos darbo reglamentas“. Atkreiptinas dėmesys, kad VDU SA Valdybos darbo reglamento skelbimas viešai VDU SA Įstatuose nereglamentuojamas.

Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymas (redakcija aktuali nuo 2019-01-01, toliau – AJ), Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (2019-07-01–2019-12-31 aktuali redakcija, toliau – CK) nereglamentuoja asociacijos valdymo organų (šiuo atveju – Valdybos) darbo reglamento skelbimo viešai.

MSĮ (2019-05-07–2021-12-31 aktuali redakcija) 63 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad „Studentų atstovybė viešai skelbia visuotinio studentų susirinkimo (konferencijos) patvirtintą metinę veiklos ir finansinę ataskaitą“, t. y. reglamentuojamas tik studentų savivaldos (šiuo atveju – VDU SA) metinės veiklos ir finansinės ataskaitos, tačiau ne valdymo organų (šiuo atveju – Valdybos) darbo reglamento skelbimas viešai. Atkreiptinas dėmesys, kad iš viešai skelbiamos informacijos VDU SA interneto svetainės skiltyje *Apie mus* → *Dokumentai* matyti, kad VDU SA metinės veiklos ir finansų ataskaitos yra skelbiamos viešai.

Pareiškėjas, lygindamas „dviejų studentų sąjungų panašaus sprendimo galią turinčių valdymo organų darbo veiklos reglamentavimą“, daro prielaidą, kad lyginami skirtingų universitetų studentų atstovybių valdymo organai privalo skelbti tą pačią informaciją, todėl atkreiptinas dėmesys, kad tokio įpareigojimo nereglamentuoja nei vienas aukščiau minėtas teisės

aktas, todėl studentų atstovybių valdymo organų darbo reglamentavimo skelbimas viešai yra studentų atstovybių teisė, bet ne pareiga.

Atsižvelgiant į tai, kad VDU SA Valdybos darbo reglamento skelbimas viešai nėra reglamentuojamas, pareiškėjo teiginys, kad „VDU SA Valdyba ir (arba) VDU kolegialūs valdymo organai ir (arba) VDU administracija galimai pažeidė akademinę etiką ir (arba) procedūras <...> [nuslėpdami] VDU SA Valdybos darbo reglamentą“, yra nepagrįstas.

Dėl studento VDU einamų pareigų

Iš pareiškėjo ir VDU pateiktos informacijos, taip pat informacijos, viešai skelbiamos VDU interneto svetainėje, nustatytos šios studento pareigos: VDU SA prezidentas, VDU SA Valdybos narys, VDU SA Parlamento narys, Rektorato narys, VDU Tarybos narys, VDU Senato narys, VDU Ginčų nagrinėjimo komisijos narys, Gamtos mokslų fakulteto Tarybos narys, Botanikos sodo Tarybos narys. Dėl studento pareigų Rektorate, Taryboje ir Senate pasisakyta šio sprendimo dalyje „Dėl VDU Tarybos narių“.

VDU SA Įstatų 4.13.3 papunktyje nustatyta, kad „išrinktas Prezidentas tampa Valdybos nariu“ (pabraukta mūsų), 4.29 papunktyje nustatyta, kad „Revizijos komisijos nariai tuo pačiu metu negali būti Prezidentu, Viceprezidentu, Valdybos nariais ar VDU SA įsteigtų juridinių asmenų valdymo bei vykdymo organų vadovai“. Minėtuose įstatuose nėra nustatyta, kokios kitos papildomos pareigos, be Revizijos komisijos nario pareigų, yra nesuderinamos su VDU SA prezidento pareigomis.

VDU ginčų nagrinėjimo komisijos nuostatų 4 punkte nustatyta, kad „Komisija susideda iš šešių narių: tris skiria rektorius, tris – VDU studentų atstovybės prezidentas. Komisija sudaroma rektorius įsakymu.“ VDU pateikė rektorius 2018 m. spalio 17 d. įsakymą Nr. 479^a „Dėl ginčų nagrinėjimo komisijos sudėties atnaujinimo“ ir VDU SA raštus dėl VDU SA Parlamento išrinktų atstovų į ginčų nagrinėjimo komisiją. Pažymėtina, kad studentą į VDU ginčų nagrinėjimo komisiją 2018 m. spalio 11 d. delegavo studentų atstovybė, o iš viešai skelbiamos informacijos VDU SA interneto svetainėje matyti, kad studentas VDU SA prezidento pareigas eina nuo 2019 m.

VDU fakultetų ir jiems prilyginamų akademinų padalinių tarybų sudarymo nuostatų, patvirtintų VDU Senato 2015 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 6-5 (toliau – VDU fakultetų ir jiems prilyginamų akademinų padalinių tarybų sudarymo nuostatai), 6 punkte nustatyta, kad „ne mažiau kaip 20 proc. fakulteto Tarybos narių sudaro studentų atstovybės deleguoti fakulteto visų vykdomų studijų pakopų studentai. Į fakultetams prilyginamų akademinų padalinių Tarybas studentus deleguoja studentų atstovybė“, tačiau nėra nustatyta, kokios papildomos einamos pareigos yra nesuderinamos su fakultetų ir jiems prilyginamų akademinų padalinių tarybos narių pareigomis.

MSĮ taip pat neregamentuoja fakultetų ir jiems prilyginamų akademinų padalinių tarybų sudarymo ir jų narių pareigų.

Vadovaujantis VDU SA Įstatais, VDU ginčų nagrinėjimo komisijos nuostatais, VDU fakultetų ir jiems prilyginamų akademinų padalinių tarybų sudarymo nuostatais ir MSĮ bei atsižvelgiant į tai, kas nustatyta šio sprendimo dalyje „Dėl VDU Tarybos narių“, studento einamų pareigų nesuderinamumas nenustatytas.

Atsižvelgiant į tai, kad studento einamų pareigų nesuderinamumas nenustatytas, skundo dalis dėl galimų VDU SA Valdybos ir (arba) VDU kolegialių valdymo organų ir (arba) VDU

administracijos akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų „[sudarant] sąlygas [vienam] studentui vienu metu eiti 9 <...> pareigas“ laikytina nepagrįsta.

Kontrolierius, išanalizavęs ir įvertinęs turimą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus bei teisinį reglamentavimą, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 11 dalies 3 ir 6 punktais,

n u s p r e n d ė:

- 1) įpareigoti VDU pakeisti sprendimus dėl dekanų ir profesoriaus skyrimo eiti pareigas VDU Taryboje ir VDU Senate vienu metu, vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo 27 straipsnio 5 dalimi;
- 2) rekomenduoti VDU pakeisti VDU Tarybos darbo reglamentą, vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo aktualia redakcija.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius) per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo datos.

Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierė

Loreta Tauginienė